Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
YVES BOT
prednesené 2. marca 2016 [1]

Vec C-241/15

Niculaie Aurel Bob-Dogi

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Curtea de Apel Cluj (Odvolací súd v Kluži, Rumunsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Policajná a súdna spolupráca v trestných veciach — Rámcové rozhodnutie 2002/584/SVV — Európsky zatykač — Článok 8 ods. 1 písm. c) — Neexistencia vnútroštátneho zatykača, ktorý by predchádzal európskemu zatykaču a odlišoval sa od neho — Dôsledok“

1. Je vnútroštátna právna úprava, ktorá stanovuje, že pôsobnosť európskeho zatykača sa rozširuje na územie vydávajúceho členského štátu, a ktorá preto povoľuje vydanie tohto zatykača na účely trestného stíhania bez predchádzajúceho vydania odlišného vnútroštátneho zatykača, v súlade s rámcovým rozhodnutím Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi [2], zmeneným a doplneným rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 [3]?

2. To je otázka položená prejednávaným návrhom na začatie prejudiciálneho konania týkajúcim sa výkladu článkov 3, 4 a 8 rámcového rozhodnutia, ktorá bola vypracovaná pri príležitosti žiadosti o vykonanie v Rumunsku európskeho zatykača vydaného 23. marca 2015 Mátészalkai járásbíróság (Okresný súd v Mátészalke, Maďarsko) proti pánovi Bobovi-Dogimu, rumunskému štátnemu príslušníkovi, zatknutému v Rumunsku 2. apríla 2015 pred tým, ako bol zaradený pod súdnu kontrolu.

3. Curtea de Apel Cluj (Odvolací súd v Kluži) sa v podstate pýta, či sa „zatykačom“, ktorého existencia musí byť na základe článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia uvedená v európskom zatykači, rozumie vnútroštátny zatykač odlišný od európskeho zatykača a vydaný pred európskym zatykačom a či v prípade kladnej odpovede na túto otázku, neexistencia vnútroštátneho zatykača zodpovedajúceho tejto požiadavke sa považuje za implicitný dôvod na nevykonanie európskeho zatykača.

4. Pod svojou zjavnou odbornosťou tieto otázky zakrývajú podstatnú vec pre budúcnosť nástrojov vzájomného uznávania a pre vytvorenie európskeho súdneho priestoru, ktorý si zakladá na definícii záruk zavedených na zaistenie dodržiavania základných práv v rámci mechanizmu európskeho zatykača, ktorého vykonanie nevyhnutne predpokladá dlhšie alebo kratšie pozbavenie slobody.

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Ú. v. ES L 190, s. 1, Mim. vyd. 19/006, s. 34.

3 — Ú. v. EÚ L 81, s. 24, ďalej len „rámcové rozhodnutie“.

5. Nemám pochybnosti o správnosti odpovede, že na jednej strane preskúmanie maďarskej právnej úpravy vo veci samej musí byť uskutočnené so zreteľom na požiadavky ochrany základných práv, a na druhej strane, že táto právna úprava nepredstavuje záruku účinnosti a rýchlosti mechanizmu európskeho zatykača.

6. V týchto návrhoch budem v prvom rade obhajovať, že európsky zatykač môže byť vydaný len na vykonanie odlišného vnútroštátneho zatykača alebo iného vykonateľného súdneho rozhodnutia s rovnakou právnou silou, ktoré nariaďujú vypátranie a zatknutie stíhanej osoby a sú prijaté v súlade s predpismi trestného procesného práva vydávajúceho členského štátu.

7. V druhom rade budem tvrdiť, že v prípade neexistencie odlišného vnútroštátneho zatykača predstavujúcej opomenutie podstatnej formálnej náležitosti vlastnej samotnej existencie európskeho zatykača musí vykonávajúci súdny orgán odmietnuť vykonanie aktu, akým je európsky zatykač.

I – Právny rámec

A – *Právo Únie*

8. Odôvodnenia 5 až 8 a 10 rámcového rozhodnutia znejú:

„5. Cieľ vytýčený pre Úniu stať sa zónou slobody, bezpečnosti a práva, vedie k zrušeniu vydávania osôb medzi členskými štátmi a k jeho nahradeniu systémom vydávania osôb medzi súdnymi orgánmi. Okrem toho, zavedenie nového zjednodušeného systému vydávania odsúdených alebo podozrivých osôb pre účely výkonu rozsudku alebo trestného stíhania umožňuje odstrániť zložitosť a prípadné prieťahy pri existujúcich vydávacích postupoch. Tradičné vzťahy spolupráce, ktoré až doteraz existovali medzi členskými štátmi, by mal nahradiť systém voľného pohybu súdnych rozhodnutí v trestných veciach, vrátane predbežných a konečných rozhodnutí v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

6. Európsky zatykač zavedený týmto rámcovým rozhodnutím je prvým konkrétnym opatrením v oblasti trestného práva, ktorým sa vykonáva zásada vzájomného uznávania, označovaná Európskou radou ako ‚základný kameň' spolupráce v oblasti súdnictva.

7. Nakoľko zámer nahradiť systém viacstranného vydávania osôb, vychádzajúci z Európskeho dohovoru o vydávaní osôb z 13. decembra 1957, sa nemôže dostatočne dosiahnuť členskými štátmi, ktoré konajú jednostranne, a preto, vzhľadom na svoj rozsah a účinky, môže sa lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Rada môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, uvedené v článku 2 [EÚ] a článku 5 [ES]. V súlade so zásadou proporcionality uvedenou v druhom z týchto článkov toto rámcové rozhodnutie nepresahuje rámec toho, čo je nevyhnutné pre dosiahnutie tohto cieľa.

8. Rozhodnutia o výkone európskeho zatykača musia podliehať dostatočným kontrolám, čo znamená, že súdny orgán členského štátu, v ktorom bola požadovaná osoba zatknutá, vydá rozhodnutie o jej vydaní.

…

10. Mechanizmus európskeho zatykača je založený na vysokej miere dôvery medzi členskými štátmi…“

9. Článok 1 rámcového rozhodnutia nazvaný „Definícia európskeho zatykača a povinnosť vykonať ho“ stanovuje:

„1. Európsky zatykač je súdne rozhodnutie vydané členským štátom s cieľom zatknúť a vydať požadovanú osobu inému členskému štátu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia.

2. Členské štáty vykonajú každý európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia.

3. Toto rámcové rozhodnutie sa nedotýka povinnosti dodržiavať základné práva a základné právne zásady zakotvené v článku 6 [EÚ].“

10. Články 3 až 4a rámcového rozhodnutia stanovujú dôvody na povinné a nepovinné nevykonanie európskeho zatykača.

11. Článok 8 rámcového rozhodnutia nazvaný „Obsah a forma európskeho zatykača“ stanovuje vo svojom odseku 1:

„Európsky zatykač obsahuje nasledujúce informácie stanovené v súlade s formou, obsiahnutou v prílohe:

…

c) dôkaz o vykonateľnom rozsudku, zatykači alebo inom vykonateľnom súdnom rozhodnutí s rovnakým účinkom, ktoré spadá do rozsahu článkov 1 a 2;

…“

12. Článok 15 ods. 2 rámcového rozhodnutia stanovuje:

„Ak vykonávajúci súdny orgán považuje informácie oznámené vydávajúcim členským štátom za nedostatočné na rozhodnutie o vydaní, požiada o urýchlené doplnenie ďalších potrebných informácií, najmä vzhľadom na články 3 až 5 a článok 8, a môže stanoviť lehotu na ich prijatie, berúc do úvahy potrebu dodržania lehôt stanovených v článku 17.“

B – *Maďarské právo*

13. § 25 zákona č. CLXXX. z roku 2012 o spolupráci v trestnej oblasti medzi členskými štátmi Európskej únie (az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény) [4] stanovuje:

„1. Ak je vhodné začať trestné stíhanie proti podozrivému, súd vydá bezodkladne európsky zatykač na účely jeho zadržania vo všetkých členských štátoch Európskej únie a jeho odovzdania pod podmienkou, že to odôvodňuje závažnosť trestného činu…

…

7. Pôsobnosť európskeho zatykača sa rozširuje tiež na územie Maďarska.

…“

4 — *Magyar Közlöny* 2012/260.

II – Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

14. Dňa 23. marca 2015 Mátészalkai járásbíróság (Okresný súd v Mátészalke) vydal európsky zatykač proti pánovi Bobovi-Dogimu, rumunskému štátnemu príslušníkovi, v rámci trestného stíhania začatého proti nemu pre skutky spáchané 27. novembra 2013 v Maďarsku, ktoré by mohli byť kvalifikované ako „ťažké ublíženie na zdraví“.

15. Tieto skutky sa týkali dopravnej nehody na verejnej komunikácii, ktorá spôsobila viaceré fraktúry a poškodenia pánovi Katonovi, maďarskému štátnemu príslušníkovi, ktorý riadil moped, a za ktorú bol zodpovedný pán Bob-Dogi z dôvodu nadmernej rýchlosti kamióna, ktorý šoféroval.

16. Dňa 30. marca 2015 bol zápis týkajúci sa európskeho zatykača vložený do Schengenského informačného systému (SIS).

17. Dňa 2. apríla 2015 bol pán Bob-Dogi zatknutý v Rumunsku a po tom, čo bol ponechaný v zaistení, bol predvedený pred Curtea de Apel Cluj (Odvolací súd v Kluži) s cieľom jeho odovzdania maďarským súdnym orgánom.

18. Uvedený súd uznesením z rovnakého dňa zamietol návrh na vzatie do väzby pána Boba-Dogiho a nariadil jeho okamžité prepustenie na slobodu pod súdnou kontrolou, pričom nariadil prokurátorovi predložiť v stanovenej lehote preklad európskeho zatykača do rumunského jazyka.

19. Na pojednávaní 15. apríla 2015 bola pánovi Bobovi-Dogimu odovzdaná kópia európskeho zatykača preložená do rumunského jazyka.

20. Vnútroštátny súd má pochybnosti, pokiaľ ide o súlad maďarskej právnej úpravy s rámcovým rozhodnutím. Pripomína, že v písmene b) európskeho zatykača nazvaného „Rozhodnutie, na ktorom sa zakladá zatykač“ sa uvádza „Prokuratúra pri Nyíregyházi járásbíróság (súd v Nyíregyháze) K.11884/2013/4“ a v písmene b) bode 1 toho istého zatykača – ktorý stanovuje, že sa uvedie zatykač alebo súdne rozhodnutie s rovnakým účinkom, – sa odkazuje na „európsky zatykač č. 1.B256/2014/19-II vydaný Mátészalkai járásbíróság (Okresný súd v Mátészalke), ktorý je tiež platný na maďarskom území a predstavuje z tohto dôvodu tiež vnútroštátny zatykač“. Vnútroštátny súd sa preto pýta, či sa európsky zatykač môže platne opierať sám o seba bez odkazu na odlišný vnútroštátny zatykač, ktorý by mu predchádzal.

21. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že medzi rumunskými súdmi sa objavili protichodné výklady.

22. Zatiaľ čo podľa väčšinového názoru je vhodné v takejto situácii zamietnuť návrh na vykonanie európskeho zatykača zo zásadného dôvodu, že ten nekompenzuje neexistenciu vnútroštátneho zatykača alebo vykonateľného vnútroštátneho rozhodnutia, ostatné súdy však pripustili žiadosť na vykonanie európskeho zatykača z dôvodu, že boli splnené zákonné požiadavky, lebo vydávajúce súdne orgány výslovne uviedli, že vydaný európsky zatykač predstavoval súdne rozhodnutie, ktoré bolo základom žiadosti adresovanej rumunským súdnym orgánom, pričom sa spresnilo, že v niektorých prípadoch v súlade s maďarskou právnou úpravou predstavoval európsky zatykač zároveň vnútroštátny zatykač.

23. Vnútroštátny súd sa domnieva, že v rámci konania o vykonaní európskeho zatykača je rozhodnutie, ktoré uznal vykonávajúci súdny orgán, vnútroštátnym súdnym rozhodnutím vydaným príslušným orgánom v súlade s predpismi trestného procesného práva vydávajúceho členského štátu pred začatím konania o vydaní európskeho zatykača.

24. Tento súd poznamenáva, že existujú zjavné rozdiely medzi európskym zatykačom a vnútroštátnym zatykačom. Európsky zatykač je totiž vydaný na účely zatknutia a odovzdania obvinenej, obžalovanej alebo odsúdenej osoby, ktorá sa nachádza na území vykonávajúceho členského štátu, kým vnútroštátny zatykač sa vydáva na účely zatknutia osoby nachádzajúcej sa na území vydávajúceho členského štátu. Okrem toho vydanie európskeho zatykača je založené na zatykači alebo na rozhodnutí o nariadení výkonu trestu, kým vnútroštátny zatykač je vydaný na základe podmienok a prípadov, ktoré sú výslovne stanovené predpismi trestného procesného práva v rámci právnej úpravy vydávajúceho členského štátu. Medzi európskym zatykačom a vnútroštátnym príkazom na zatknutie napokon existujú viaceré rozdiely, pokiaľ ide o ich obsah, formu a dobu platnosti.

25. Vnútroštátny súd z toho vyvodil, že v prípade neexistencie vnútroštátneho zatykača nemôže byť osoba zatknutá a držaná vo väzbe a nemožno pripustiť, že sa európsky zatykač „mení“ na vnútroštátny zatykač po odovzdaní požadovanej osoby. Takýto výklad by okrem toho bol v rozpore so základnými právami zaručenými právom Únie.

26. Vnútroštátny súd je tiež názoru, že okrem povinných a nepovinných dôvodov odmietnutia stanovených rámcových rozhodnutím právna prax potvrdzuje, že existujú ďalšie implicitné dôvody odmietnutia. To by bol prípad, ak nie sú splnené vecné alebo formálne podmienky európskeho zatykača, najmä v prípade neexistencie vnútroštátneho zatykača vydaného vo vydávajúcom členskom štáte, teda situácie vo veci samej.

27. Za týchto podmienok Curtea de Apel Cluj (Odvolací súd v Kluži) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Vzťahuje sa výraz ‚zatykač‘ na účely uplatnenia článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia na vnútroštátny zatykač…, vydaný podľa pravidiel trestného konania vydávajúceho členského štátu, ktorý je z tohto dôvodu odlišný od európskeho zatykača?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú prejudiciálnu otázku, môže byť neexistencia vnútroštátneho zatykača… implicitným dôvodom na nevykonanie európskeho zatykača?“

III – Moje posúdenie

A – *O prvej otázke*

28. Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v zásade pýta, či sa článok 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia má vykladať v tom zmysle, že zatykač, ktorého existencia musí byť uvedená na formulári, sa považuje za vnútroštátny zatykač, odlišný od európskeho zatykača a vydaný v súlade s pravidlami trestného konania vydávajúceho členského štátu.

29. Túto otázku kladie preto, lebo mu bol predložený európsky zatykač, ktorý obsahuje v písmene b) bode 1 formulára len odkaz sám na seba, lebo pokiaľ maďarské súdne orgány disponujú vážnymi indíciami, ktoré im umožňujú predpokladať, že sa požadovaná osoba na účely trestného stíhania nachádza na území iného členského štátu, vydajú priamo európsky zatykač, pričom sa opierajú o § 25 zákona č. CLXXX z roku 2012 o spolupráci v trestnej oblasti medzi členskými štátmi Európskej únie, ktorý stanovuje, že pôsobnosť európskeho zatykača sa rozširuje tiež na maďarské územie.

30. Pred odpoveďou na túto otázku sa mi zdá dôležité zdôrazniť, že formulár európskeho zatykača, na základe ktorého maďarské súdne orgány požiadali svojich rumunských partnerov o odovzdanie pána Boba-Dogiho, zahŕňa nielen v písmene b) bode 1 odkaz na ten istý zatykač vydaný Mátészalkai járásbíróság (Okresný súd v Mátészalke), ale tiež v písmene b) pod názvom „Rozhodnutie, na ktorom je založený zatykač“ sa uvádza „Prokuratúra pri Nyíregyházi járásbíróság (súd v Nyíregyháze)

K.11884/2013/4“. Poukazujem na to, že toto dvojité označenie spôsobuje primárnu nejednoznačnosť európskeho zatykača, pokiaľ ide o autora rozhodnutia. Kto prijal rozhodnutie o vydaní zatykača proti pánovi Bobovi-Dogimu? Je to prokuratúra pri Nyíregyházi járásbíróság (súd v Nyíregyháze), ktorej rozhodnutie bolo jednoducho vykonané prostredníctvom Mátészalkai járásbíróság (Okresný súd v Mátészalke), alebo to je súd na základe žiadosti tejto prokuratúry? Nič o tom neviem a vážne pochybujem, že vnútroštátny súd dostal v tomto bode akékoľvek spresnenie.

31. Aj za predpokladu, že toto rozhodnutie bolo prijaté súdom, sa domnievam, že článok 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia sa má vykladať v tom zmysle, že ukladá, že európsky zatykač sa opiera o odlišný vnútroštátny zatykač, ktorý nariaďuje vypátranie a zatknutie požadovanej osoby na území vydávajúceho členského štátu.

32. Zdá sa mi, že tri konvergentné úvahy svedčia v tomto zmysle. Po prvé, systém, ako ho predpokladá maďarské právo, nie je v súlade s koncepčnou autonómiou pojmu európsky zatykač. Po druhé, tento systém zbavuje osobu požadovanú na účely trestného stíhania procesných záruk, ktoré vyplývajú z vydania vnútroštátneho súdneho rozhodnutia nariaďujúceho vypátranie a zatknutie tejto osoby. Po tretie, posúdenie európskeho zatykača ako vnútroštátneho zatykača bráni v členských štátoch, akým je Maďarsko, v ktorých sa uplatňuje zásada zákonnosti trestného stíhania, zavedeniu kontroly proporcionality pri vydaní európskeho zatykača.

33. Postupne posúdim každú z týchto úvah.

1. Posúdenie európskeho zatykača ako vnútroštátneho zatykača nie je v súlade s koncepčnou autonómiou pojmu európsky zatykač

34. Riešenie stanovené maďarským právom vychádza zo zlúčenia pojmu európsky zatykač a pojmu vnútroštátny zatykač, ktoré sa nezdá zlučiteľné ani so znením, ani s duchom rámcového rozhodnutia.

35. Po prvé, vlastný spätný odkaz, ktorý vyplýva z vydania európskeho zatykača, ktorý je platný ako vnútroštátny zatykač, je v rozpore so samotným znením článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia, ktorý stanovuje, že európsky zatykač musí obsahovať označenie uvedené v súlade s formulárom v prílohe tohto rámcového rozhodnutia „o existencii vykonateľného rozsudku, zatykača alebo iného vykonateľného súdneho rozhodnutia s rovnakou právnou silou spadajúceho do pôsobnosti článkov 1 a 2“.

36. Je vhodné konštatovať, že ani pojem „zatykač“, ani pojem „vykonateľné súdne rozhodnutie s rovnakou právnou silou“ nie sú definované v rámcovom rozhodnutí.

37. V tejto súvislosti je vhodné pripomenúť, že v prípade neexistencie takejto definície v práve Únie musí byť určenie významu a rozsahu týchto pojmov stanovené podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora pri zohľadnení tak dotknutého znenia ustanovenia práva Únie, ako aj jeho kontextu. [5]

38. Je vhodné najprv uviesť, že znenie článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia používa pojem „zatykač“, zatiaľ čo v jeho názve, odôvodneniach, ako aj v názvoch a znení jeho článkov [6] na určenie mechanizmu odovzdania, ktorý má upravovať, sa používa pojem „európsky zatykač“.

5 — Pozri rozsudok West (C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, bod 49 a citovanú judikatúru).

6 — Aj keď vo svojej verzii vo francúzskom jazyku článok 3 bod 1 rámcového rozhodnutia používa pojem „zatykač“, zatiaľ čo pravdepodobnejšie určuje európsky zatykač, vo viacerých iných jazykových verziách rámcového rozhodnutia sa nachádza prídavné meno „európsky“ (pozri najmä verzie v bulharskom, španielskom, nemeckom, gréckom, maďarskom a holandskom jazyku).

39. Znenie názvu písmena b) formulára pripojeného k rámcovému rozhodnutiu posilňuje výklad, podľa ktorého toto rámcové rozhodnutie využíva rozlišovanie medzi pojmom „zatykač“ a pojmom „európsky zatykač“, lebo sa uvádza, že pri európskom zatykači musí byť uvedené rozhodnutie, o ktoré „sa opiera“, čo jasne zahŕňa existenciu rozhodnutia odlišného od samotného zatykača a slúžiaceho ako jeho základ.

40. Vzhľadom na toto rozlišovanie sa musí pojem „zatykač“ považovať nie za druhový pojem, ktorý zhromažďuje pod rovnakým názvom európsky zatykač, ako aj vnútroštátne zatykače, ale za odlišný pojem, ktorý označuje len vnútroštátny zatykač.

41. Na rozdiel od toho, čo tvrdí maďarská vláda, zo znenia rámcového rozhodnutia a pripojeného formulára totiž vyplýva, že vydanie európskeho zatykača je podriadené existencii vnútroštátneho zatykača, na ktorý sa viaže európsky zatykač a ktorý predstavuje jeho právny základ.

42. Po druhé, považovanie európskeho zatykača za vnútroštátny zatykač je podľa môjho názoru podstatne v rozpore s koncepciou mechanizmu súdnej spolupráce zavedeného rámcovým rozhodnutím a s definíciou uvedenou v článku 1 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia.

43. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že uvedené rámcové rozhodnutie, ako to Súdny dvor opätovne pripomenul, pričom sa opieral o článok 1 ods. 1 a 2, ako aj o odôvodnenia 5 a 7 tohto rozhodnutia, má za cieľ „nahradiť systém viacstranného vydávania osôb medzi členskými štátmi systémom spočívajúcim na tom, že súdne orgány si budú odovzdávať odsúdené alebo podozrivé osoby na účely výkonu súdnych rozhodnutí alebo vedenia trestných stíhaní, ktorý vychádza zo zásady vzájomného uznávania“ [7].

44. Na tento účel rámcové rozhodnutie zavádza nový zjednodušený a efektívnejší systém vydávania, ktorý má „uľahčiť a urýchliť súdnu spoluprácu a má tak prispieť k dosiahnutiu cieľa určeného pre Úniu stať sa priestorom slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, pričom sa vychádza z vysokého stupňa dôvery, ktorá musí existovať medzi členskými štátmi“ [8].

45. Európsky zatykač bol teda vytvorený ako systém určený na nahradenie extradičného konania na účely uľahčenia odovzdania požadovanej osoby, ktorá sa nachádza v členskom štáte odlišnom od štátu, v ktorom bol tento zatykač vydaný. Táto koncepcia, ktorá slúži ako základ rámcového rozhodnutia, vyplýva jasne z definície uvedenej v článku 1 ods. 1 tohto rozhodnutia, ktorý potvrdzuje, že cieľom európskeho zatykača je výlučne zatknutie požadovanej osoby v členskom štáte odlišnom od vydávajúceho členského štátu na účely jeho odovzdania do tohto štátu.

46. Ako vyplýva najmä z jeho odôvodnení 5 a 6, rámcové rozhodnutie nahrádza systém klasickej spolupráce medzi suverénnymi štátmi, ktorá zahŕňa zásah a posúdenie zo strany výkonnej moci, mechanizmom spolupráce medzi vnútroštátnymi súdnymi orgánmi, určeným na zaistenie voľného pohybu rozhodnutí v trestnej oblasti v spoločnom súdnom priestore, ktorého zásada vzájomného uznávania predstavuje „základný kameň“.

47. Aj keď rámcové rozhodnutie zahŕňa rôzne prejavy tohto určitého zrovnoprávnenia európskeho zatykača s tradičnou koncepciou vydávania, akými sú predovšetkým súdny spôsob konania, opustenie pravidla nevydávania občanov a čiastočné vzdanie sa dogmy obojstrannej trestnosti, treba uviesť, že normotvorca Únie by neodstránil všetky mechanizmy vydávania medzi členskými štátmi tým, že by vytvoril systém automatického uznávania vnútroštátnych zatykačov, ktoré by takto mohli voľne obiehať v celom európskom súdnom priestore.

7 — Pozri v tomto zmysle rozsudok Lanigan (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 27 a citovanú judikatúru).

8 — Pozri v tomto zmysle rozsudok Lanigan (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 28 a citovanú judikatúru).

48. Rámcové rozhodnutie v konečnom dôsledku zodpovedá prechodnému stupňu v rámci progresívnej realizácie a prehlbovania zásady vzájomného uznávania, čo sa prejavuje najmä skutočnosťou, že európsky zatykač je vytvorený ako nástroj vnútroštátneho konania, ktorého vydanie zostáva podmienené existenciou vnútroštátneho vykonateľného titulu. [9]

49. V tejto súvislosti je dôležité uviesť, že počas legislatívneho procesu, ktorý viedol k prijatiu rámcového rozhodnutia, znenie „skutočnosť, že existuje *alebo neexistuje* právoplatný rozsudok alebo iné vykonateľné súdne rozhodnutie“ [10], ktoré bolo uvedené v článku 6 písm. c) návrhu rámcového rozhodnutia Rady o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi [11], bolo nahradené výrazom „dôkaz o vykonateľnom rozsudku, zatykači alebo inom vykonateľnom súdnom rozhodnutí s rovnakou právnou silou“, ktorý odstránil voliteľnú povahu tohto dôkazu.

50. Pojem „európsky zatykač“ v konečnom dôsledku určuje podľa môjho názoru originálny nástroj, ktorý je vytvorený rámcovým rozhodnutím, ktorým vydávajúci súdny orgán požaduje vykonanie vnútroštátneho rozhodnutia v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, a ktorý prostredníctvom povinných náležitostí, ktoré obsahuje, umožňuje vykonávajúcemu súdnemu orgánu overiť samotnú existenciu zatykača, ako aj splnenie formálnych náležitostí vyplývajúcich z rámcového rozhodnutia.

51. Nástroj, ktorým súdny orgán členského štátu požaduje od súdneho orgánu iného členského štátu odovzdanie požadovanej osoby, európsky zatykač, teda nemožno zamieňať s príkazom na vypátranie a zatknutie, na ktorého vykonanie je vydaný. Inými slovami, predstavuje akt umožňujúci vykonanie vykonateľného súdneho rozhodnutia nariaďujúceho zatknutie požadovanej osoby v európskom súdnom priestore. Zďaleka nie je možné súhlasiť s tvrdením rakúskej vlády, podľa ktorého európsky zatykač „je… tiež zatykačom“, domnievam sa naopak, že zvláštna povaha tohto nástroja súdnej spolupráce vylučuje, aby rozšírenie jeho pôsobnosti na územie vydávajúceho členského štátu podľa vnútroštátneho práva tohto členského štátu mohlo kompenzovať neexistenciu vnútroštátneho zatykača alebo akéhokoľvek vykonateľného titulu s rovnakou právnou silou, ktorá zbavuje európsky zatykač právneho základu.

52. Tento nedostatok právneho základu je o to viac neakceptovateľný, že zbavuje požadovanú osobu procesných záruk, ktoré obklopujú vydanie vnútroštátneho súdneho rozhodnutia a dopĺňajú záruky spojené s konaním o európskom zatykači.

2. Rozšírenie pôsobnosti európskeho zatykača na územie vydávajúceho členského štátu zbavuje požadovanú osobu na účely trestného stíhania procesných záruk, ktoré vyplývajú z vydania vnútroštátneho súdneho rozhodnutia

53. Maďarská vláda v odpovedi na otázku položenú Súdnym dvorom na pojednávaní týkajúcu sa toho, či konanie nazvané „zjednodušené“ vo veci samej nemôže obmedzovať záruky vnútroštátneho práva chrániace požadovanú osobu, vyvrátila akékoľvek riziko obmedzení týchto záruk, keď uviedla, že jednak na rozdiel od vnútroštátneho zatykača, ktorý môže byť vydaný nielen súdom, ale tiež políciou alebo prokurátorom, európsky zatykač môže byť vydaný len sudcom, a jednak, že podmienky obklopujúce jeho vydanie sú prísnejšie ako podmienky, ktoré upravujú vydanie vnútroštátneho zatykača.

54. Tieto vysvetlenia ma zďaleka neuistili, skôr posilnili moje obavy, ktoré sa objavili, pokiaľ ide o riziká oslabenia práv na obhajobu, ktoré vyvoláva neexistencia vnútroštátneho súdneho rozhodnutia slúžiaceho ako základ európskeho zatykača.

9 — Navyše nasledujúca etapa tohto procesu spočíva nie v odstránení vnútroštátneho zatykača, ako to stanovuje maďarské právo, ale v zabezpečení, že vnútroštátny zatykač môže voľne obiehať v celom európskom súdnom priestore.

10 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

11 — KOM(2001) 522 v konečnom znení.

55. Podľa môjho názoru silné ohraničenie dôvodov nevykonania európskeho zatykača predpokladá, že existuje ako protihodnota konkrétnych a účinných procesných záruk práv na obhajobu v členskom štáte vydávajúcom európsky zatykač, bez ktorých by bola narušená nevyhnutná rovnováha, vlastná vybudovaniu európskeho súdneho priestoru, medzi požiadavkami účinnosti trestného súdnictva a nevyhnutnosťou ochrany základných práv.

56. Podmienka existencie vnútroštátneho zatykača odlišného od európskeho zatykača ani zďaleka nepredstavuje jednoduché vyjadrenie pedantného a zbytočného formalizmu, predstavuje naopak podstatnú záruku zachovania tejto rovnováhy v systéme rámcového rozhodnutia.

57. Táto podmienka je nevyhnutná na účely existencie vzájomnej dôvery a dodržiavania práv požadovanej osoby.

58. Po prvé, vzájomná dôvera vyžaduje existenciu vnútroštátneho zatykača.

59. Zásada vzájomného uznávania, na ktorej je založený systém európskeho zatykača, spočíva sama osebe na vzájomnej dôvere, ktorá podľa formulácie v rozsudku West [12] „musí existovať“ medzi členskými štátmi. [13] Súdny dvor vo svojom rozsudku F. [14] spresnil, že vzájomná dôvera medzi členskými štátmi sa týka skutočnosti, že príslušné vnútroštátne právne poriadky sú spôsobilé poskytnúť „rovnocennú a účinnú ochranu základných práv uznaných na úrovni Únie, osobitne v Charte [základných práv Európskej únie (ďalej len ‚Charta‘)]“ [15].

60. Proces vzájomného uznávania spočíva teda na myšlienke, že nie je nevyhnutné, aby súdne rozhodnutie, ktorého vykonanie sa požaduje v členskom štáte, spĺňalo všetky procesné a vecné podmienky vyžadované v tomto členskom štáte, ak spĺňa totožné normy členského štátu, v ktorom bolo vydané. Ako správne pripomenula Európska komisia, v systéme vydávania predpokladanom rámcovým rozhodnutím je vzájomné uznávanie založené na premise, že každý európsky zatykač spočíva na vnútroštátnom zatykači alebo vykonateľnom súdnom rozhodnutí s rovnakou právnou silou, prijatých v súlade s predpismi trestného procesného práva uplatniteľnými v dotknutom členskom štáte.

61. Existencia vnútroštátneho zatykača, na ktorého vykonanie je vydaný európsky zatykač, tak umožňuje poskytnúť súdnym orgánom iných členských štátov záruku, že sú splnené všetky vnútroštátne zákonné podmienky na nariadenie zatknutia a pozbavenia slobody osoby požadovanej na účely trestného stíhania. Bez tejto minimálnej záruky by zďaleka nebolo možné dovolávať sa vzájomnej dôvery, ktorou sa musia riadiť vzťahy medzi vydávajúcimi súdnymi orgánmi a vykonávajúcimi súdnymi orgánmi, pričom zjednodušený systém vydávania by podnecoval vzájomnú nedôveru.

62. Podmienka týkajúca sa existencie vnútroštátneho súdneho rozhodnutia nezodpovedá teda čisto formálnej požiadavke vyplývajúcej z doslovného výkladu rámcového rozhodnutia. Rámcové rozhodnutie tým, že uložilo, že európsky zatykač musí spočívať na spoločnom procesnom základe vytvorenom vnútroštátnym súdnym rozhodnutím zaručujúcim intervenciu nezávislého a nestranného súdu na účely vyhlásenia úkonu zasahujúceho do práv a slobôd osoby, poskytuje zásade účinnej a rovnocennej ochrany minimálny dôležitý obsah, a umožňuje preto konkrétne právne stelesnenie zásady vzájomného uznávania, ktorá na to, aby reálne existovala, nemôže zostať izolovaná v štádiu litánií a zariekavania.

12 — C-192/12 PPU, EU:C:2012:404.

13 — Bod 53.

14 — C-168/13 PPU, EU:C:2013:358.

15 — Bod 50.

63. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že aj keď je zásada vzájomnej dôvery určená predovšetkým členským štátom, ktorým ukladá vzájomne si dôverovať napriek rozdielom, ktoré odlišujú ich vnútroštátne právne úpravy, táto zásada tiež nadobúda pre súd doplnkovú dimenziu výkladového pravidla povinností členských štátov vyplývajúcu z nástrojov vedúcich k progresívnemu zavedeniu priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.[16] Podľa môjho názoru vzájomná dôvera vyžaduje udelenie podstatného obsahu požiadavke vnútroštátneho súdneho rozhodnutia slúžiaceho ako základ európskeho zatykača, vyplývajúcej z článku 8 rámcového rozhodnutia.

64. Po druhé, dodržiavanie práv požadovanej osoby predpokladá existenciu vnútroštátneho zatykača.

65. Je vhodné poznamenať, že zatykač svojou definíciou zahŕňa nielen príkaz na zatknutie, ale tiež príkaz na pozbavenie slobody. Nemožno ho považovať za zaisťovacie opatrenie v rámci zadržania napríklad počas vyšetrovania. Vykonanie tohto zatykača by svojou povahou z dôvodu nemožnosti skrátiť lehoty vyplývajúce najmä z právnych a vecných podmienok jeho zavedenia vyvolalo pozbavenie slobody, ktoré ustanovenie mimochodom zlučuje buď so začiatkom výkonu trestu, alebo s väzbou pred vynesením rozsudku, lebo takto strávené obdobie sa musí odrátať od trestu, ktorý sa má vykonať, alebo prípadne od trestu, ktorý bude uložený po rozsudku.[17]

66. Existencia vnútroštátneho zatykača slúžiaceho ako základ pre európsky zatykač sa musí teda chápať ako výraz zásady zákonnosti, ktorá predpokladá, že donucovaciu právomoc, na základe ktorej je vydaný príkaz na vypátranie, zatknutie a pozbavenie slobody, nemožno vykonať mimo zákonných medzí stanovených vnútroštátnym právom každého členského štátu, v ktorých je verejný orgán oprávnený vypátrať, stíhať a rozhodovať o osobách podozrivých zo spáchania trestného činu.

67. Právny režim uplatniteľný na vykonanie európskeho zatykača, akým je režim vo veci samej, nezodpovedá tejto základnej požiadavke.

68. Je nutné najprv konštatovať, že tento režim vyvoláva veľkú nejednoznačnosť. Čo konkrétne znamená ustanovenie, podľa ktorého sa pôsobnosť európskeho zatykača „rozširuje tiež na územie Maďarska“?

69. Pri doslovnom výklade toto ustanovenie znamená, že európsky zatykač sa uplatňuje na maďarskom území, pričom naďalej používa vlastný právny režim. Predstavme si bez toho, aby išlo o hypotetickú situáciu, že osoba na úteku, proti ktorej maďarské súdne orgány vydali európsky zatykač platný ako vnútroštátny zatykač, keďže sa domnievali, že sa nachádzala v zahraničí, by v konečnom dôsledku bola predvedená na maďarskom území. Aké pravidlá by sa museli uplatniť? Ak sa držíme znenia vnútroštátneho ustanovenia, akt, ktorý slúži ako podklad na zatknutie, má právnu povahu európskeho zatykača, ktorého účinky sú len „rozšírené“ na vnútroštátne územie. Z toho vyplýva, že právny režim vlastný tomuto zatykaču sa musí uplatniť na maďarskom území rovnako, ako by sa uplatňoval na území iného členského štátu. Znamená to, že maďarské súdne orgány sa musia považovať súčasne za vydávajúce orgány aj vykonávacie orgány, pričom požadovaná osoba, ktorá bola zatknutá, disponuje právami uznanými rámcovým rozhodnutím, a môže teda nesúhlasiť so svojím vydaním, využiť alebo vzdať sa využitia osobitného konania? Musia byť dodržané lehoty uplatniteľné na vykonanie európskeho zatykača? Tieto rôzne otázky ukazujú, že rozšírenie pôsobnosti európskeho zatykača na územie vydávajúceho členského štátu vytyčuje pre právny režim obzvlášť nejasné kontúry, ktoré vôbec nezodpovedajú požiadavke právnej istoty.

16 — Pozri v tomto zmysle najmä DE SCHUTTER, O.: „La contribution du contrôle juridictionnel à la confiance mutuelle“, *La confiance mutuelle dans l'espace pénal européen/Mutual Trust in the European Criminal Area*, Institut d'études européennes de l'Universté libre de Bruxelles (ULB), Bruxelles, 2005, s. 79, osobitne s. 103, ktorý vidí v zásade vzájomného uznávania zásadu zohrávajúcu podobnú rolu ako zásada lojálnej spolupráce.

17 — Pozri článok 26 ods. 1 rámcového rozhodnutia.

70. Len za cenu istej interpretácie znenia maďarského právneho predpisu rozširujúceho pôsobnosť európskeho zatykača na maďarské územie ho možno vykladať v súlade s výkladom maďarskej vlády, podľa ktorého európsky zatykač má právnu povahu vnútroštátneho zatykača v Maďarsku a povahu európskeho zatykača v ostatných členských štátoch.

71. Hoci sa budeme pri tomto výklade riadiť maďarskou vládou, právny režim tohto zatykača, ktorý ako Janus s dvomi tvárami ponúka obojstranný výraz vnútroštátneho zatykača na území vydávajúceho členského štátu a európskeho zatykača na území ostatných členských štátov, vyvoláva veľkú nejednoznačnosť.

72. Po prvé, keďže ako som predtým zdôraznil, európsky zatykač je nástroj súdnej spolupráce, ktorý nepredstavuje príkaz na vypátranie a zatknutie dotknutej osoby na území vydávajúceho členského štátu, tento režim skresľuje predmet európskeho zatykača a zbavuje tento nástroj právneho základu.

73. Po druhé a následne, keďže neexistuje iný napadnuteľný akt ako európsky zatykač, požadovaná osoba je zbavená možnosti spochybniť vo vydávajúcom členskom štáte zákonnosť jej zatknutia a jej pozbavenia slobody vo vzťahu k právnym predpisom tohto štátu. Keďže vykonávajúci súdny orgán má len právomoc rozhodovať o dôvodoch nevykonania stanovených v rámcovom rozhodnutí, hrozí, že celkový aspekt zákonnosti zatknutia a pozbavenia slobody sa vyhne akejkoľvek súdnej kontrole.

74. Trestné stíhanie nesporne zostáva mimo rozsahu uplatnenia rámcového rozhodnutia a práva Únie. Členské štáty však naďalej podliehajú povinnosti rešpektovať základné práva tak, ako ich zakotvuje Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaný v Ríme 4. novembra 1950, alebo ich vnútroštátne právo [18], vrátane práva na účinný prostriedok nápravy zakotveného v článku 13 tohto dohovoru a článku 47 Charty. Vydanie európskeho zatykača však nezbavuje členské štáty povinnosti rešpektovať procesné záruky stanovené ich vnútroštátnym právom, pokiaľ sa rozhodne, že osoba bude pozbavená slobody.

75. Podľa môjho názoru práve na účely obmedzenia rizika zbavenia záruk prislúchajúcich k zásahu súdu, ktorý je strážcom individuálnych slobôd, normotvorca Únie predpokladal, že európsky zatykač musí spočívať na existencii súdneho rozhodnutia prijatého v súlade s procesnými pravidlami vydávajúceho členského štátu.

76. Navyše vydanie jedného zatykača platného súčasne ako európsky a vnútroštátny zatykač zbavuje vykonávajúce členské štáty záruky, ktorú vydávajúci členský štát uplatnil v rámci kontroly proporcionality.

3. Vydanie európskeho zatykača platného ako vnútroštátny zatykač môže zabrániť uskutočneniu kontroly proporcionality pri vydaní európskeho zatykača

77. Otázka kontroly proporcionality predstavuje jednu z hlavných ťažkostí, s ktorými je konfrontovaný systém európskeho zatykača od jeho zavedenia.

18 — Pozri rozsudok F. (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, bod 48).

78. Komisia vo svojej správe o vykonávaní rámcového rozhodnutia od roku 2007 [19] uviedla, že dôveru v uplatňovanie európskeho zatýkacieho rozkazu narušilo systematické vydávanie európskych zatýkacích rozkazov na účely odovzdávania osôb hľadaných často v súvislosti s veľmi málo závažnými trestnými činmi. [20] Okrem toho uviedla, že vplyvy na slobodu vyžiadaných osôb sú neprimerané, „keďže európske zatýkacie rozkazy sú vydané v súvislosti s prípadmi, na ktoré by bola (vyšetrovacia) väzba za iných okolností nevhodná“ [21].

79. Európsky parlament vo svojom uznesení z 27. februára 2014 s odporúčaniami Komisii o revízii európskeho zatykača [22] odporučil, aby príslušný orgán pri vydaní európskeho zatykača „starostlivo posúdil potrebu požadovaného opatrenia, pričom zohľadní práva podozrivej alebo obvinenej osoby a dostupnosť primeraného menej rušivého alternatívneho opatrenia s cieľom dosiahnuť stanovené ciele“ [23].

80. Rada vo svojej konečnej správe o štvrtom kole vzájomných hodnotení nazvanej „Praktické uplatňovanie európskeho zatykača a príslušných postupov odovzdávania medzi členskými štátmi“, prijatej 4. a 5. júna 2009 [24], preskúmala otázku zavedenia kritéria proporcionality „chápaného ako dodatočná kontrola, ktorá doplňuje overenie požadovaných prahov a umožňuje posúdiť príležitosť vydať európsky zatykač vzhľadom na okolnosti spisu“ [25]. Vo svojom odporúčaní č. 9 adresovanom členským štátom Rada poverila prípravné inštancie pokračovať v diskusiách o zavedení požiadavky proporcionality, pričom cieľom je dosiahnuť spoločné riešenie na úrovni Únie.

81. Rada sa potom na svojom zasadnutí 3. a 4. júna 2010 rozhodla zmeniť európsky manuál týkajúci sa vydávania európskeho zatykača [26] na účely zahrnutia kritérií, ktoré sa majú aplikovať pri vydávaní tohto zatykača, do bodu 3 tohto manuálu.

82. Ďalej sa uvádza, že „vzhľadom na závažné dôsledky pri vykonávaní európskeho zatykača, pokiaľ ide o obmedzenia uložené proti fyzickej slobode a pohybu požadovanej osoby, príslušné orgány musia pred rozhodnutím o vydaní zatykača preskúmať otázku proporcionality vo svetle určitého počtu dôležitých faktorov“, akými je „závažnosť trestného činu, možnosť zadržať podozrivú osobu…, trest, ktorý môže byť udelený, ak požadovaná osoba bude odsúdená za uvedený trestný čin [a] potreby zaistiť ochranu verejnosti a zohľadniť záujmy obetí trestného činu“. Okrem toho sa uvádza, že „by bolo vhodné nezvoliť [európsky zatykač], pokiaľ donucovacím opatrením, ktoré sa zdá primerané, vhodné a uplatniteľné v prejednávanom prípade, nie je väzba“.

83. Doplním, že Rada sa výslovne venovala požiadavke proporcionality v rozhodnutí 2007/533/SVV z 12. júna 2007 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II) [27], ktorého článok 21 uvádza, že pred vydaním zápisu členský štát určí, či je prípad „primeraný, relevantný a dostatočne dôležitý na vloženie zápisu do SIS II“. Oznámenie SIS môže podľa článku 9 rámcového rozhodnutia platiť ako európsky zatykač, toto ustanovenie zavádza kontrolu proporcionality tohto zatykača do pozitívneho práva.

19 — Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní rámcového rozhodnutia Rady z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi od roku 2007 [KOM(2011) 175 v konečnom znení].

20 — Pozri bod 5 tejto správy.

21 — Tamže.

22 — Dokument T7-0174/2014.

23 — Pozri prílohu tohto uznesenia.

24 — Dokument 8302/4/09 REV 4 – Crimorg 55 COPEN 68 EJN 24 Eurojust 20.

25 — Pozri bod 3.9 tejto správy.

26 — Dokument 17195/1/10 REV 1 – COPEN 275 EJN 72 Eurojust 139, ďalej len „manuál“.

27 — Ú. v. EÚ L 205, s. 63.

84. Rámcové rozhodnutie však výslovne neukladá vydávajúcim súdnym orgánom povinnosť vykonávať kontrolu proporcionality, pričom sa okrem toho v bode 3 manuálu uvádza, že „je zjavné, že rámcové rozhodnutie… nezaväzuje nijako vydávajúci členský štát overiť proporcionalitu a že v tejto súvislosti právna úprava členských štátov hrá rozhodujúcu rolu“. Kontrola proporcionality vydávajúcim súdnym orgánom by teda vyplývala zo *„zlučiteľného* výkladu… s ustanoveniami rámcového rozhodnutia…, ako aj so všeobecnou filozofiou, ktorá je v pozadí jeho zavedenia“ [28].

85. Kontrola proporcionality vydávajúceho súdneho orgánu by spočívala nie v donucovacej povahe rámcového rozhodnutia, ale len na široko dosiahnutom konsenze medzi členskými štátmi s účasťou Parlamentu, Rady a Komisie. Bude jednoducho „zlučiteľný“ s rámcovým rozhodnutím bez toho, aby bol ním uložený.

86. Čím viac vyvraciam toto tvrdenie, ktoré sa mi zdá nesprávne, tým viac som presvedčený indikáciou, podľa ktorej manuál upravuje len „pripomienky“, ktoré majú len hodnotu „obyčajných odporúčaní“ [29].

87. Podľa môjho názoru má rámcové rozhodnutie donucujúcu povahu v tom, že ukladá kontrolu proporcionality v štádiu vydávania európskeho zatykača, ako aj v tom, že ju s výnimkou osobitných okolností v zásade zakazuje v štádiu vykonávania tohto zatykača.

88. Všeobecná zásada práva Únie, teda zásada proporcionality, ktorá je dnes vyjadrená v článku 5 ZEÚ, je uvedená v odôvodnení 7 rámcového rozhodnutia, ktoré stanovuje, že v súlade s touto zásadou rámcové rozhodnutie neprekračuje to, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa nahradiť mnohostranný systém vydávania založený na európskom dohovore o vydávaní z 13. decembra 1957.

89. Okrem toho, článok 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia pripomína, že rozhodnutie nebude meniť povinnosť rešpektovať základné práva a základné právne zásady, ako sú zakotvené v článku 6 ZEÚ a reflektované v Charte.

90. Podľa článku 52 ods. 1 Charty „za *predpokladu dodržiavania zásady proporcionality* možno práva a slobody podľa Charty obmedziť len vtedy,… ak je to nevyhnutné a skutočne to zodpovedá cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo ak je to potrebné na ochranu práv a slobôd iných“ [30].

91. V trestnej oblasti táto zásada proporcionality nachádza svoje zvláštne vyjadrenie v zásade proporcionality trestných činov a trestov zaručených článkom 49 Charty.

92. Mimo týchto všeobecných odkazov na zásadu proporcionality sa článok 2 ods. 1 rámcového rozhodnutia tým, že definuje vecnú pôsobnosť európskeho zatykača, nepriamo, ale presne dostáva k otázke posúdenia proporcionality rozhodnutia o vydaní takéhoto zatykača, pričom predpokladá, že tento zatykač môže byť vydaný na účely trestného stíhania len za skutky trestané zákonom vydávajúceho členského štátu trestom odňatia slobody alebo ochranným opatrením spojeným s odňatím slobody s hornou hranicou trestnej sadzby v dĺžke minimálne dvanásť mesiacov, a pokiaľ ide o vykonávanie týchto opatrení, v prípade odsúdenia v dĺžke minimálne štyri mesiace.

93. Preto vydanie európskeho zatykača podľa požiadaviek tohto ustanovenia nie je nevyhnutne vylúčené z akéhokoľvek porušenia zásady proporcionality. Potvrdzuje to však demonštratívny výpočet faktorov uvedených v manuáli, ktoré sa majú zohľadniť, pričom skutočné zavedenie kontroly proporcionality predpokladá v skutočnosti posúdenie *in concreto* na základe špeciálnych okolností každého prípadu.

28 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

29 — Pozri poznámku pod čiarou 1 manuálu.

30 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

94. Podľa môjho názoru rámcové rozhodnutie ukladá povinnosť pristúpiť k takejto kontrole v štádiu vydania európskeho zatykača bez toho, aby sa platne namietalo, že podmienky na vydanie spadajú do výlučnej právomoci členských štátov v trestnej oblasti.

95. Po prvé, táto námietka popiera rozlišovanie, ktoré treba urobiť medzi európskym zatykačom a vnútroštátnym zatykačom, ktorý slúži ako jeho základ. Ak podmienky vydania vnútroštátneho zatykača spadajú skutočne do právomoci členských štátov v trestnej oblasti, naopak európsky zatykač je nástroj vytvorený a upravený právom Únie, najmä pokiaľ ide o jeho podmienky vydania, ako to preukazuje článok 2 ods. 1 rámcového rozhodnutia, ktorý stanovuje prípady, v ktorých európsky zatykač „môže byť vydaný“. Rámcové rozhodnutie robí z rozhodnutia o rozšírení územnej pôsobnosti vnútroštátneho zatykača na európsky súdny priestor prostredníctvom vydania európskeho zatykača súdny akt, ktorý spadá do práva Únie. Ustanovenie členského štátu stanovujúce na základe rámcového rozhodnutia podmienky vydania európskeho zatykača by teda nemalo vystúpiť mimo pôsobnosti práva Únie len z dôvodu, že spadá do trestného práva tohto štátu. [31]

96. Po druhé, pripomínam, že rámcové rozhodnutie sa usiluje o nahradenie vydávania systémom vydávania medzi súdnymi orgánmi, ktorý spočíva na vzájomnej dôvere medzi členskými štátmi v ich represívne systémy. Táto dôvera je založená na myšlienke, že každý z členských štátov musí akceptovať uplatnenie trestného práva platného v iných členských štátoch, aj keď uplatnenie jeho vlastného vnútroštátneho práva by viedlo k odlišnému riešeniu. Keďže systém rámcového rozhodnutia je založený na spolupráci súdov, ide o spoločný a jednotný výkon kontroly proporcionality všetkými súdmi európskeho súdneho priestoru, ktorá umožňuje akceptáciu týchto rozdielov. Inými slovami, dôvera, ktorú je súdny orgán vykonávajúci európsky zatykač povinný na záver preukázať, spočíva na skutočnosti, že systém vydávania mu poskytuje záruku, že vydávajúci súdny orgán vykonal na začiatku svoju kontrolu proporcionality bez toho, aby jeho právomoc bola spojená s rozhodnutím výkonnej moci alebo správneho orgánu.

97. Prichádzam teda k záveru, že kontrolu proporcionality musí byť možné uskutočniť súdnym orgánom, ktorý vydáva európsky zatykač. Zďaleka nejde o myšlienku oslabiť tým účinnosť európskeho zatykača a umožniť údajným páchateľom trestných činov zostať nepotrestanými tým, že prekročia hranice. Uloženie takejto kontroly naopak posilňuje účinnosť tohto systému jednak tým, že sa umožňuje vyhnúť nárastu počtu európskych zatykačov pri príležitosti trestného stíhania, keď by sa mohli použiť iné, lacnejšie opatrenia, a jednak tým, že umožňuje polícii a súdnictvu sústrediť ich snahu na boj proti najzávažnejším trestným činom.

98. Systém, ako je ten podľa maďarského práva, ktorý spočíva na vydaní jedného rozhodnutia platného súčasne ako európsky zatykač a vnútroštátny zatykač, zbavuje vydávajúci súdny orgán, viazaný zásadou zákonnosti trestného stíhania, možnosti vykonať svoju kontrolu proporcionality a pretvára ju na obyčajný komunikačný kanál z polície alebo od prokurátora.

99. V tejto súvislosti treba uviesť, že v tabuľke uvedenej v časti VIII pracovného dokumentu Komisie z 11. apríla 2011 [32] na otázku týkajúcu sa existencie testu proporcionality je so zreteľom na Maďarsko uvedená odpoveď: „Nie (zásada zákonnosti)“.

100. Vec sama dokonale vysvetľuje úskalia, ktoré uplatnenie zásady proporcionality umožňuje vylúčiť.

31 — Poznamenávam analogicky, že z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že právo Únie ukladá limity právomoci členských štátov v trestnej oblasti, právna úprava v tejto oblasti nemôže predovšetkým obmedziť základné slobody garantované právom Únie (pozri rozsudok Dickinger a Ömer, C-347/09, EU:C:2011:582).

32 — Pracovný dokumentu služieb Komisie pripojený k tretej správe Komisie Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní od roku 2007 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi [SEK(2011) 430 v konečnom znení].

101. Z informácií obsiahnutých vo vnútroštátnom rozhodnutí totiž vyplýva, že pán Bob-Dogi mal adresu v Rumunsku, známu maďarským súdnym orgánom, ktoré mu zaslali predvolanie na dostavenie sa 2. decembra 2014 doporučeným listom, ktorého doručenie pán Bob-Dogi nepopiera, ale uvádza, že k nemu došlo až 5. decembra 2014. Okrem toho z obvinenia maďarského prokurátora vyplýva, že Mátészalkai járásbíróság (Okresný súd v Mátészalke) bol vyzvaný, aby uložil pánovi Bobovi-Dogimu peňažný trest a aby mu zakázal viesť motorové vozidlá na verejných komunikáciách. Za takýchto okolností je naozaj možné pochybovať o proporcionalite rozhodnutia o vydaní európskeho zatykača, ktorý bol vydaný viac ako trinásť mesiacov po spáchaní skutkov vytýkaných dotknutej osobe.

102. Bez ohľadu na to je rovnako možné konštatovať, že zjednodušený systém vydania stanovený v maďarskom práve, ktorý odstraňuje akúkoľvek záruku, pokiaľ ide o splnenie kontroly proporcionality vydávajúcim súdnym orgánom, nie je zlučiteľný s rámcovým rozhodnutím.

103. Chcel by som spresniť rozsah svojej analýzy. Pri dodržaní zásady subsidiarity je cieľom tejto analýzy spochybniť zásadu zákonnosti trestných stíhaní len od okamihu, keď sa prostredníctvom vydania európskeho zatykača rozhodne o rozšírení geografickej pôsobnosti vnútroštátneho zatykača na európsky súdny priestor. Podľa môjho názoru len v tomto prípade zodpovedajúcom uplatneniu práva Únie sa rámcové rozhodnutie má s cieľom zaručiť efektivitu mechanizmu vydávania osôb, ktorý zavádza, vykladať tak, že vydávajúcemu súdnemu orgánu ukladá povinnosť uskutočniť kontrolu proporcionality.

104. Z dôvodov uvedených vyššie navrhujem Súdnemu dvoru, aby odpovedal na prvú otázku, že rámcové rozhodnutie povoľuje vydanie európskeho zatykača len na vykonanie odlišného vnútroštátneho zatykača alebo iného vykonateľného súdneho rozhodnutia s rovnakou právnou silou, ukladajúcich vypátranie a zatknutie požadovanej osoby a prijatých v súlade s predpismi trestného procesného práva vydávajúceho členského štátu.

B – *O druhej otázke*

105. Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či neuvedenie informácie o existencii vnútroštátneho zatykača, na ktorom sa zakladá európsky zatykač, predstavuje dôvod na jeho nevykonanie.

106. Ako Súdny dvor opätovne uviedol, štruktúra rámcového rozhodnutia je podporená zásadou vzájomného uznávania, ktorá keďže predstavuje „základný kameň“ súdnej spolupráce, zahŕňa podľa článku 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia to, že členské štáty sú v zásade povinné vykonať európsky zatykač. Tieto členské štáty teda môžu odmietnuť vykonať takýto zatykač len z dôvodov nevykonania uvedených v článkoch 3 až 4a rámcového rozhodnutia a môžu podriadiť jeho vykonanie len samotným podmienkam definovaným v článku 5 tohto rozhodnutia. [33]

107. Aj keď konštrukcia týchto ustanovení neponecháva žiadny iný dôvod na nevykonanie, je však vhodné uviesť, že ich cieľom je výlučne stanovenie prípadov, v ktorých je súdny orgán vykonávajúceho členského štátu, ktorému bol postúpený európsky zatykač, ktorý ako riadne vydaný vyvoláva svoje účinky, oslobodený od jeho vykonania. Inými slovami, spočívajú na predpoklade, podľa ktorého akt, ktorého vykonanie je zneutralizované, zodpovedá definícii európskeho zatykača uvedenej v článku 1 rámcového rozhodnutia a spĺňa požiadavky obsahu a formy stanovené v článku 8 tohto rozhodnutia.

108. To ale nie je prípad európskeho zatykača, ktorý nebol vydaný na vykonanie vnútroštátneho zatykača alebo iného súdneho rozhodnutia s rovnakou právnou silou.

33 — Pozri v tomto zmysle rozsudky West (C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, bod 55); Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107, bod 38), a F. (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, bod 36).

109. Neexistencia vnútroštátneho právneho základu predstavuje nie formálnu nesprávnosť, ktorá by mohla byť napravená použitím rámca spolupráce stanoveného v článku 15 ods. 2 rámcového rozhodnutia, ale podstatnú nesprávnosť, ktorá tento akt diskvalifikuje ako európsky zatykač.

110. Z toho vyvodzujem, že vykonávajúci súdny orgán nemôže vykonať akt kvalifikovaný ako európsky zatykač, ktorý nebol vydaný na vykonanie vnútroštátneho zatykača alebo iného súdneho rozhodnutia s rovnakou právnou silou.

IV – Návrh

111. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil Curtea de Apel Cluj (Odvolací súd v Kluži), takto:

Článok 8 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009, sa vo svetle zásad zákonnosti a proporcionality musí vykladať v tom zmysle, že:

— európsky zatykač môže byť vydaný len na vykonanie samostatného vnútroštátneho zatykača alebo iného súdneho rozhodnutia s rovnakou právnou silou, ukladajúcich vypátranie a zatknutie požadovanej osoby a prijatých v súlade s predpismi trestného procesného práva vydávajúceho členského štátu,

— ak tomu tak nie je, vykonávajúci súdny orgán musí odmietnuť vykonať akt ako európsky zatykač.